

Bratislav Ljubišić

PREDRAG LOJANICA, slike

april 2006.

Crtanje je naverovatna "zaraza" i nikakvo čudo da se održava sve vreme od kako postoji likovna komunikacija i potreba za njom. Još je pećinski čovek znao vrednost linije i zarezaja koje oblikuju viđeni lik i koji time zatvaraju pojam. Altamira u Španiji, Lasko u Francuskoj, pećine u Sahari – što je dookaz da Sahara nije uvek bila fabrika peska – sve su to dokazi da je linija svemoćna, da je pamćenje njoj ravno i da se nastala komunikaciona ravan pokazuje kao viši stepen umnosti. Naravno, ne treba zaboraviti da su sva pismena sačinjena od oblikovanih linija i da je svaki tekst u stvari, crtež. Tako, tekstovi u savremenim novinama su kao i urezi na tablicama nađenim u Vavilonu, kao što je "sumersko pismo", i da li je potrebno dalje nabrajati?

Kada je početkom dvadesetog veka Paul Kle otiišao u poznatu "Afričku avanturu" i kada je otkrio čudesni svet sačinjen od linija, što pravih, što vijugavih, kada je u tim arabeskama pronašao "lepotu tajni" i odmah ga po povratku uveo u stil koji je osvežio večito umornu i večito postojeću likovnu umetnost, došlo je saznanje da je Kant bio uveliko u pravu kada je izumeo kategorije kao ljupko i moguće. Time je igra dobrodošla. Ali "Afrička avantura" Paula Klea nije samo to učinila – ona je naterala da se obrati pažnja na crtanje dece i onih

zvanih: alkoholičara, šizofreničara, autista. Najednom se komunikacija koja je sveprisutna u umetnosti nametnula kao svojevrsno otkrivanje bića crtača, shvaćeno je da se u tzv. švrljanju nahodi umnost i estetsko mišljenje. To je temelj kuće u kojoj obitava umetnost Predraga Lojanice.

Nazvao je ono što radi a i sebe "Pedaman" – pa kaže "Pedaman" ne misli da je slikarstvo mrtvo i veliki je neprijatelj onih što misle a malo rade..."Pedaman" je dolaženje do sebe, do jednostavnosti" Ima u katalogu izložbe još mnogo takvih misli, ali je očigledno da je umetnik zagledan u dečije stvaralaštvo i da njega uzima za alfu i omegu svog umetničkog vjeruju. Neko naročito u postmodernizmu, uzima druge slikare pa ih doteruje po svojoj volji. Dečije slikanje je čaroban svet kojim se kod nas u svom delu prvi bavio Peđa Nešković, mnogo pre no što je otkrio rat sa kičom, i političku umetnost. Godinu dana pre rođenja Pedmana, njegova meštanka Milena Jeftić Ničeva Kostić u Žutoj Sali Ateljea 212 imala je izložbu koja je bila "sva dečja". Dakle, Pedman nije nikakva novost, ali je dobro što se pojavio kao ozbiljan umetnik koji na svoj način dopunjuje ono što opet na svoj način rade Rastko Ćirić i Dobrosav Bob Živković. Ima u njegovom delu svežine, šarma zabavljača i onoga što je Kant istakao kao nešto vrlo važno – ima igre. Pedaman kaže još "Pedman je šansa – poreklo mu je od deteta u odraslom čoveku". Predrag Lojanica je rođen u Tomaševcu 1973. godine, završio je Fakultet likovnih umetnosti u Beogradu 2003. god. u klasi profesora Čedomira Vasića. Po njegovom priznanju ovo mu je prva zvanično samostalna izložba.